

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ АСОЦІАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

40 років відновлення кафедри ортопедичної стоматології Харківського національного медичного університету

ПИТАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

*Збірник наукових праць
Випуск 15*

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»,
ПРИСВЯЧЕНІЙ 40-РІЧЧЮ ВІДНОВЛЕННЯ КАФЕДРИ ОР-
ТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІО-
НАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Харків, 6-7 грудня 2019 р.**

Харків
2019

УДК 616.31 (081/082)

ББК 56.6

П 35

Редакційна колегія: проф. Є.М. Рябоконь (відповідальний редактор), ас. Б.Г. Бурцев (відповідальний секретар.), проф. С.М. Григоров, проф. Г.Ф. Катурова, проф. Р.С. Назарян, доц. В.В. Ніконов, проф. Г.П. Рузін, проф. І.І. Соколова, проф. І.В. Янішен

Рецензенти: професор А.В. Самойленко – зав. каф. терапевтичної стоматології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології № 1 Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

П 35 **Питання експериментальної та клінічної стоматології:** Зб. науч. праць. – Вип. 15. /Редкол.: Є.М. Рябоконь (відп. ред.) та ін.; МОЗ України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2019. – 204 с. ISBN 978-617-7738-67-0

Затверджений та рекомендований до видання Вченою радою Харківського національного медичного університету (протокол № 10 від 21.11.2019 р.)

Збірка наукових праць присвячена 40-річчю відновленню кафедри ортопедичної стоматології Харківського національного медичного університету. У ній представлені матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні проблеми ортопедичної стоматології», присвяченій 40-річчю відновлення кафедри ортопедичної стоматології Харківського національного медичного університету (6-7 грудня 2019 р.). Збірка включає результати наукових досліджень по актуальним проблемам стоматології. У випуск включені праці фахівців, які виконані на кафедрах стоматологічного профілю та суміжних дисциплін медичних ВНЗ і установ післядипломної освіти лікарів, а також в практичній охороні здоров'я. У них відбиті експериментальні, теоретичні і клінічні питання сучасної стоматології.

Автори виражають подяку за допомогу в публікації збірки ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України» (Президент – професор Є.М. Рябоконь)

Формат 60х84/16. Ум. друк. арк. 11,86. Тир. 300 прим. Зам. 688-19.

Видавець та виготовлювач ФОП Бровін О.В.

61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2, корп.1, к.19. Т. (057) 758-01-08, (066) 822-71-30

Свідectво про внесення суб'єкта до Державного реєстру

видавців та виготовників видавничої продукції серія ДК 3587 від 23.09.09 р.

СТИЛЬ®
ИЗДАТ
ТИПОГРАФИЯ
www.stil-izdat.com

ISBN 978-617-7738-67-0

УДК 616.31 (081/082)

ББК 56.6

© Харківський національний медичний університет
© ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України»

відношення відносно тканин протезного ложа (електроміографія, полярографія, доплерографія, ехоостеометрія, реографія, рентгенографія, імунологічні, гістохімічні та ін.) не дозволяють застосувати їх в практичній охороні здоров'я і є прерогативою наукових досліджень в лабораторіях, кафедрах вузів.

Dyachuk K.G.

QUALITY ASSESSMENT OF METAL BASE OF CLASP DENTURE

Department of Orthopedic Dentistry, Uzhgorod National University, Uzhgorod, Ukraine

Introduction. Cast is a kind of removable dentures. A denture is a prefabricated structure made up of several artificial teeth that replace the missing teeth of the patient, a plastic part that simulates a clear, metal arch that connects the structure and the attachment of the prosthesis to the patient's own teeth. For the shape of a metal arch, the prosthesis was named (translated from German, *bügel* - means "arc").

To evaluate the quality of dentures, it was suggested to use aesthetic criteria, in particular the adequacy of the color of the structures, their light reflection, modeling of surface quality. Criteria for the quality of the structures, such as the thickness of the artificial crown walls and the presence of secondary caries, were used by D. Haselton e. (2000) and A. Zoellner ea (2002).

Similar indicators appear in the evaluation of the quality of temporary dentures, lining (vestibular half crowns), different designs of removable dentures.

Conclusion. Thus, first, to date, standard criteria for integral assessment of the quality of orthopedic structures, primarily replacing defects of apparatus (prostheses), have not been invented.

Secondly, the available tools and methods for more detailed assessment of dentures and their relation to the tissues of the prosthetic area do not allow them to be used in practical health care and are the prerogative of scientific research in laboratories, departments of universities.

Key words: clasp denture, prosthetic area, metal base.

УДК 616.314-007.21-085.461-085.454.1-003.96

Запара П.С., Ющенко П.Л., Масловський О.С.

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ЖУВАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ, ПРИ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ ЗНІМНИМИ ОРТОПЕДИЧНИМИ КОНСТРУКЦІЯМИ ВИГОТОВЛЕНИМИ ЗА РІЗНИМИ ЛАБОРАТОРНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ, НА ПІДСТАВІ ДАНИХ ЕЛЕКТРОМІОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Харківський національний медичний університет, Україна

Актуальність. Останнім часом, у зв'язку зі збільшенням у складі населення нашої країни осіб похилого віку, зростає потреба в знімних пластинкових протезах при часткових дефектах зубних рядів і при повній відсутності зубів. В Україні виготовлення знімних пластинкових протезів з жорстким базисом сягає 80%. За даними літератури від 20% до 26% пацієнтів не користуються знімними протезами, а 37% – незадоволені якістю ортопедичного лікування ними. Крім

того, в 52% випадків знімні конструкції мають недостатню фіксацію та стабілізацію на протезних ложах. У 64% пацієнтів під базисами протезів розвиваються захворювання слизової оболонки травматичної етіології [1,2].

Тому дослідження процесу адаптації до нового протезу важливо для розуміння засобів контролю жувальної мускулатури і може дати цінну інформацію для визначення подальшого шляху вирішення проблем, що заважають хворим досягнути повної адаптації до протезів. Аналіз електро-міографічної активності і кінетики жувальних рухів потрібно для розуміння системи рухової активності.

Метою дослідження є порівняльна характеристика якості адаптації пацієнтів до знімних пластинкових ортопедичних конструкцій виготовлених за різною лабораторною технологією, за допомогою електро-міографічного дослідження жувальних м'язів.

Матеріали та методи дослідження: для досягнення поставленої мети, було обстежено та проліковано 80 пацієнтів з частковою втратою зубів у віці 55-65 років, яким показано заміщення дефектів зубних рядів частковими знімними ортопедичними конструкціями. Пацієнти, що брали участь у дослідженні, були розділені на три групи: пацієнтам першої групи протези було виготовлено з акрилової пластмаси термо-інжекційним методом. Пацієнтам другої групи протези були виготовлені з акрилової пластмаси гарячої полімеризації компресійним методом. Третю групу складали пацієнти, протези яким були виготовлені з нової вітчизняної акрилової пластмаси методом вільного лиття з послідувочною полімеризацією під тиском.

Контроль ефективності лікування пацієнтів включає об'єктивну оцінку функціональних показників що свідчитимуть про якість протезування під час поточного обстеження та рівень задоволення пацієнта протезуванням або навпаки наявності скарг. Головним показником адаптації пацієнтів нашого дослідження є нормалізація функції жування, що оцінюється за допомогою електроміографічного аналізу жувальних м'язів.

При електро-міографічному дослідженні жувальних м'язів було виявлено зміни функціональної активності жувальної мускулатури при ортопедичному лікуванні хворих з дефектами зубних рядів, знімними конструкціями протезів, використовуючи різні технології для їх лабораторного виготовлення. Дослідження проводились на базі Харківського національного медичного університету, кафедри ортопедичної стоматології. Для цього проводили запис електроміограми за допомогою комп'ютерної нейрофізіологічної діагностичної системи «M-TEST».

Результати та їх обговорення: в день накладання знімних ортопедичних конструкцій показники були практично однакові у всіх досліджуваних групах, лише оцінка другої групи де виготовлення часткового знімного протезу проводили компресійним методом, на 5% були менше першої та третьої групи. Показники амплітуди при стисненні та жуванні склали відповідно 153,14 і 140,01 у пацієнтів першої групи; 161,1 і 149,5 у пацієнтів другої групи; 161,02 і 138,1мкВ у пацієнтів третьої групи. Через неділю після протезування амплітуда при стисненні та жуванні склали відповідно 180,24 та 160,18 мкВ у пацієнтів першої групи; 170,21 та 152,6 мкВ у пацієнтів другої групи; 210,03 та 159,1мкВ у пацієнтів протези яким були виготовлені

литтєвим методом. Показники третьої групи на 19% перевищували показники досліджуваних, на етапах лікування яких використовували термо-інжекційний метод виготовлення часткових протезів, та на 16,5% перевищувала показники другої групи, що використовували компресійний метод виготовлення протезу. Показники першої і третьої групи незначно різнились між собою. Через місяць після початку використання протезів пацієнтами, амплітуда при стисненні та жуванні власне жувальних м'язів змінилась у позитивну сторону, у всіх груп пацієнтів та склала відповідно по групам: 181,24 та 162,18 мкВ; 159,21 та 145,6 мкВ; 290,04 та 165,1 мкВ. Показники третьої групи значно перевищували цифрові дані першої та другої групи, на 38% та на 47% відповідно.

При проведенні порівняння лікування пацієнтів знімними пластинковими протезами виготовленими за різними лабораторними технологіями, можемо відмітити, що найбільша жувальна ефективність у пацієнтів що використовують протези виготовлені литтєвим методом з полімеризацією під тиском $290,04 \pm 0,23$ мкВ. Не суттєво менше жувальна ефективність у пацієнтів протези яким були виготовлені за термо-інжекційною методикою $181,24 \pm 1,05$ мкВ, та найменший показник, де протези були виготовлені за компресійною методикою $159,21 \pm 1,03$ мкВ. Що свідчить про більш якісну адаптації та перебудову м'язової функції та міотатичних рефлексів пацієнтів яким частковий знімний протез був виготовлений методом лиття з послідуною полімеризацією під тиском.

Література: 1. Лабунець В.А., 2010; Леус П.А., 2013 *Науково-практичний рецензований журнал № 3 (88) 2014 ВІСНИК СТОМАТОЛОГІЇ*, 2014. – 18 с. 2. Пискур, В.В. Повторное протезирование при полной потере зубов / В.В. Пискур // *Современная стоматология*. 2005.- №1.- С.37-39. 3. Хватова В.А. Клінічна Гнатологія.-М.: Медицина, 2008. – 296с. 4. Ferrario V. F., Sforza C., Colombo A., Ciusa V. An electromyographic investigation muscles symmetry in normo-occlusion subjects // *Journal of oral rehabilitation*. – 2000. – v 27. – Q. 33–40. 5. Klasser G. D., Okeson J. P. The clinical usefulness of surface electromyography in the diagnosis and treatment of temporomandibular disorders // *J. am. dent. assoc.* – 2006. – Vol. 137. – P. 763–771.

Sapara P.S., Yushenko P.L., Maslovskiy A.S.

COMPARATIVE EVALUATION OF THE QUALITY OF THE RECOVERY OF CHEWING EFFECTIVENESS, IN THE TREATMENT OF PATIENTS WITH REMOVABLE ORTHOPEDIC STRUCTURES MADE ACCORDING TO VARIOUS LABORATORY TECHNOLOGIES, BASED ON DATA ELECTRO-MYOGRAPHIC RESEARCH

Kharkiv National Medical University

Summary. In Ukraine, the manufacture of removable laminar dentures with a rigid base reaches 80%. According to the literature, from 20% to 26% of patients do not use removable prostheses, and 37% are dissatisfied with the quality of orthopedic treatment with them. In addition, in 52% of cases, removable structures have insufficient fixation and stabilization on prosthetic beds. In 64% of patients, diseases of the mucous membrane of a traumatic etiology develop in the bases of prostheses (Labunets VA, 2010; Leus PA, 2013).

Therefore, research into the process of adaptation to a new prosthesis is important for understanding the means of controlling the chewing muscles and can provide valuable information for determining the further way to solve problems that prevent patients from achieving full adaptation to prostheses. Analysis of

electro-myographic activity and kinetics of chewing movements is necessary for understanding the system of motor activity and chewing efficiency.

The aim of the study is a comparative characteristic of the term / quality of adaptation of patients to removable laminar orthopedic structures made according to different laboratory technology, using an electro-myographic study of the masticatory muscles.

To achieve this goal, 80 patients with partial tooth loss between the ages of 45-65 years were examined and who were shown to replace dentition defects with partial removable orthopedic structures. The patients participating in the study were divided into three groups: patients of the first group of prostheses were made of acrylic plastic using the thermo-injection method. Patients of the second group of prostheses were made of acrylic plastic of hot polymerization by compression method. The third group consisted of patients whose prostheses were made from new domestic acrylic plastic using the free casting method, followed by polymerization under pressure.

The main indicator of patient adaptation in our study is the normalization of the chewing function, which is assessed using electro-myographic analysis of the masticatory muscles.

Based on the average ratio of the indicators of electro-myographic research, we can argue that the adaptation of patients in the group where prostheses were made using casting technology followed by polymerization under pressure was more consistent and high-quality than in groups of patients using other laboratory technologies for making removable prostheses. When comparing the treatment of patients with removable plate dentures manufactured using different laboratory techniques, we can note that the greatest chewing efficacy in patients using prosthetics is made by the injection molding method $290.04 \pm 0.23 \mu\text{V}$. Not significantly less masticatory efficacy in patients with prosthetics that was made by the thermo-injection method is $181.24 \pm 1.05 \mu\text{V}$, and the smallest index, where the prostheses were made using the compression technique $159.21 \pm 1.03 \mu\text{V}$. Thus, EMG studies have shown that the method of casting followed by polymerization under pressure in the manufacture of removable laminar prostheses restores the chewing function more qualitatively, and encourages the normalization and adaptation of the muscular system to chewing.

Keywords: removable prosthesis, adaptation, electromyography, laboratory technologie.

УДК 616.31.72-123.249-108

Зорій О. О.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ РЕМІСІЇ ЗУБОЩЕЛЕПНОГО АПАРАТУ У ХВОРИХ З ГЕНЕРАЛІЗОВАНИМ ПАРОДОНТИТОМ II-III СТУПЕНІВ

Ужгородський національний університет, Україна

Актуальність теми. Генералізований пародонтит – глобальна проблема сучасної стоматології. Епідеміологічний рівень первинних пацієнтів віком від

Запара П.С., Юценко П.Л., Масловський О.С. Порівняльна оцінка якості відновлення жувальної ефективності, при лікуванні пацієнтів знімними ортопедичними конструкціями виготовленими за різними лабораторними технологіями, на підставі даних електроміографічного дослідження.....	54
Зорій О. О. Порівняльний аналіз стану ремісії зубощелепного апарату у хворих з генералізованим пародонтитом II-III ступенів.....	57
Кенюк А.Т. Вдосконалення процесу дентальної імплантації як частини реабілітації стоматологічного статусу пацієнта.....	59
Коваль Ю.П., Єрис Л.Б. Вплив сучасних етіологічних факторів на розвиток патологічного стирання твердих тканин зубів.....	61
Колесніченко О.В., Шаран М.О. Значення профілактики стоматологічних захворювань у дітей.....	63
Король Д.М., Калашніков Д.В., Кіндій Д.Д Швидкість рухів нижньої щелепи за даними відеокінезіографії.....	65
Костенко Є.Я., Пензелик І.В., Навчальна програма за спеціальністю «Ортодонтія» у вищих навчальних закладах СС – порівняльний аналіз компетенцій в стоматології.....	66
Костенко С.Б., Гайналій А.В. Моніторинг найбільш популярних систем для відбілювання зубів в стоматології.....	69
Костенко Є.Я., Форос А.І. Особливості стоматологічного статусу в пацієнтів, які мають наркотичну залежність.....	72
Крічфалушій С.І., Костенко С.Б. Диференційна діагностика різних типів кісткової тканини в окремих сегментах щелеп.....	73
Лепетченко Є.С., Возний О.В., Шумна Т.Є. Характеристика вмісту неорганічних компонентів та кислотності слини при карієсі у дітей з бронхіальною астмою.....	75
Локота Є.Ю. Вплив повних знімних протезів на слизову оболонку протезного ложа.....	77
Локота Ю.Є. Дія мікроорганізмів, які є наявні у ротовій порожнині, та їх вплив на повні знімні пластинчасті протези.....	78
Луцькова Ю. С., Кузь Г.М. Вплив на функціональну перебудову зубо-щелепної системи та взаємозалежність анатомо-структурних змін у пацієнтів з одностороннім вивихом диску скронево-нижньощелепного суглоба.....	80
Максимович Е.В., Походенько-Чудакова И.О. Метаболизм местных анестетиков и обусловленные им общие токсические реакции.....	83
Маруха Р.Ю. Клініко-експериментальна апробація вдосконалених динамічних жувальних проб для визначення жувальної ефективності.....	89
Мірчук Б.М., Максимов Я.В. Біометричний аналіз зубних рядів і положення зубів у пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів.....	91
Мірчук Б.М., Максимов Я.В. Обґрунтування використання тимчасових дентальних імплантатів в якості скелетної опори під час ортодонтичного лікування пацієнтів із вторинними деформаціями зубних рядів.....	94
Мірчук Б.М., Максимов Я.В. Застосування тимчасових дентальних імплантатів в якості скелетної опори при ортодонтичному лікуванні вторинних деформацій у пацієнтів з дефектами зубних рядів у бічних ділянках.....	97
Мурга І.Я., Жеро Н.І. Вдосконалення методів отримання функціональних відбитків тканин протезного ложа.....	99
Nikonov A.Yu., Breslavets N.M., Hordienko S.A. Metal-plastic dental design - improvement of bonding method in the metal-polymer system.....	102
Ніконов А.Ю., Жуков К.В., Мухін З.С., Братушкіна М.В. Аналіз ускладнень, недоліків і дефектів повторного протезування бюгельними та знімними пластинковими протезами.....	104
Пензелик І.В., Костенко С.Б. Кореляція даних взаємозв'язку зубних пасти з різним ступенем абразивності та поверхні естетичної реставрації фронтальної групи зубів з фотополімерних нанонаповнених композитних пломбувальних матеріалів.....	110